

บทเรียนนำเรียนรู้จากการทำงาน RDU Community ในชุมชนทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอำเภอขนาดเล็ก มี 51 หมู่บ้าน ในพื้นที่จำนวน 5 ตำบล ผู้เขียนย้ายมาทำงานที่โรงพยาบาลทุ่งเขาหลวง เมื่อเดือนมีนาคม 2560 ในวันแรกที่มาทำงาน ออกจ่ายยาผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่รพ.สต. พบผู้ป่วยที่มีระดับน้ำตาลสูงปรี๊ด ซักถามประวัติพบว่าคนไข้กินยาฝุ่นสมุนไพร ตามไปถึงที่บ้านเจอยาฝุ่นสมุนไพร มีเลข อย. ซึ่งผลิตภัณฑ์นี้เคยตรวจพบสเตียรอยด์ จึงแจ้งผู้ป่วยให้หยุดรับประทาน ยังโชคดีที่เพิ่งกินได้ 1 สัปดาห์ นอกจากนั้นยังเจอปัญหาซ้ำๆ กับที่อำเภอเดิมคือ พบคนไข้กินยาชุด ร้านชำขายยาอันตราย มีคนไข้กินยาลดความอ้วนแล้วเกิดอาการเหนื่อย ใจสั่นมารักษาที่โรงพยาบาล จึงได้ดำเนินโครงการการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในอำเภอทุ่งเขาหลวง อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2560 – 2565 ดังนี้

1. โครงการแก้ไขปัญหาการกระจายยาที่ไม่เหมาะสม และสร้างความเข้าใจในการใช้ยา อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2560

ทำการสำรวจการกระจายยาในร้านชำ/กองทุนหมู่บ้าน จำนวน 102 แห่ง ในพื้นที่ 5 ตำบลในอำเภอทุ่งเขาหลวง และสำรวจผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงในการบริโภคสเตียรอยด์ จำนวน 85 คน รายการยาที่สำรวจพบ จำนวน 80 ชนิดเป็นยาสามัญประจำบ้าน 14 ชนิด ยาปฏิชีวนะ 10 ชนิด ยาแก้ปวดและยาแก้ปวดกลุ่ม NSAIDs 6 ชนิด รายการยาชุด/ยาประดงเบอร์ 5/ยาลูกกลอน จำนวน 3 ชนิด ยาอันตรายอื่น ๆ จำนวน 20 ชนิด และยาใช้ภายนอก จำนวน 5 ชนิด

ผลประเมินผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงในการบริโภคสเตียรอยด์ อำเภอทุ่งเขาหลวง

จำนวนผู้สูงอายุที่เยี่ยมประเมินคัดกรอง 85 คน จำนวนผู้สูงอายุที่บริโภคยาและผลิตภัณฑ์กลุ่มเสี่ยง 62 คน คิดเป็น 73% ในผู้บริโภคสเตียรอยด์ 62 คนมีอาการคushing ซินโดรม 20 คน คิดเป็น 32%

โดยในการให้ความรู้กับแกนนำอสม. และผู้ประกอบการร้านขายของชำทั้ง 5 ตำบลในครั้งนี้ ได้สร้างกติกา ข้อตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบการร้านขายของชำ ในการไม่นำยาอันตรายมาจำหน่ายในร้าน

2. โครงการบูรณาการการทำงานร่วมภาคีเครือข่ายชุมชนในการเฝ้าระวังและการจัดการยาไม่เหมาะสมในชุมชนเพื่อความปลอดภัยของชุมชนด้านยา อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2561 – 2562

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่เหมาะสมในชุมชนให้กับแกนนำเครือข่ายในชุมชน และเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทีมสุขภาพในการเฝ้าระวังการขายยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่เหมาะสมที่พบในชุมชน

ผลการดำเนินการในครั้งนี้ สามารถทำให้เกิดนโยบายของอำเภอทุ่งเขาหลวง ในการแก้ไขปัญหาการกระจายยาที่ไม่เหมาะสม คือ ยาอันตราย เช่น กลุ่มยาปฏิชีวนะ ยาแก้ปวดกลุ่ม NSAIDs และยาควบคุมพิเศษ เช่น ยาสเตียรอยด์ในรูปแบบของยาชุด ยาลูกกลอน ในแหล่งกระจายยาที่อยู่ในชุมชนเอง เช่น ร้านขายของชำ รถเร่ ตลาดนัด โดยอำเภอทุ่งเขาหลวงได้มีประกาศมาตรการการจำหน่ายยาฯ ในปี 2562 จำนวน 2 ฉบับ

ประกาศอำเภอทุ่งเขาหลวง
เรื่อง มาตรการการจำหน่ายยาของรถเร่/คนเดินเร่/หนังขายยา

พระราชบัญญัติยา พ.ศ.๒๕๑๐ กำหนดให้มีการควบคุมการจำหน่ายยา โดยผู้ประกอบการที่ไม่ได้ขอรับอนุญาตขายยา เช่น ร้านขายของชำ ร้านขายส่งสินค้าทั่วไป รถเร่ สามารถจำหน่ายยาได้เฉพาะประเภทยาสามัญประจำบ้านเท่านั้น มีการควบคุมการโฆษณาให้อยู่ในกรอบตามประเภทของผลิตภัณฑ์สุขภาพ ไม่โอ้อวดเกินจริงเพื่อโน้มน้าวให้ผู้บริโภคหลงเชื่อหรือเข้าใจผิด และพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๒๒ กำหนดมิให้ผู้ใดโฆษณาสรรพคุณอาหารอันเป็นเท็จ หรือเป็นการหลอกลวงให้หลงเชื่อโดยไม่สมควร จากการสำรวจข้อมูลในอำเภอทุ่งเขาหลวง ยังคงพบมีการจำหน่ายยาเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ทั้งในร้านขายของชำ รถเร่ขายยา รถส่งสินค้าในชุมชน มีการสำรongsยาในบ้านเรือนประชาชนเพื่อใช้เอง และจำหน่าย มีรถเร่จำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหรือเครื่องดื่มสมุนไพรที่ปลอมปนสเตียรอยด์ อดอ้างสรรพคุณรักษาโรค ส่งผลให้มีการใช้ยาไม่ถูกต้อง ใช้เครื่องดื่มสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อรักษาโรค ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย มีผู้เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาและเครื่องดื่มสมุนไพรที่ปลอมปนสเตียรอยด์ เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลอย่างต่อเนื่อง อำเภอทุ่งเขาหลวงได้จัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขและอาหารปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำชุมชน อสม. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐต่างๆ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อเฝ้าระวังความปลอดภัยในการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพให้กับประชาชนอำเภอทุ่งเขาหลวง

ดังนั้น หากตรวจพบว่ามีผู้นำผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนดมาจำหน่ายในชุมชน เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการตรวจสอบแล้วว่าพบสารต้องห้ามปนเปื้อน หรือมีการประกาศแจ้งเตือนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าไม่ปลอดภัย โฆษณาเกินจริง โฆษณานอกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต อำเภอทุ่งเขาหลวง จึงขอแจ้งให้ระงับการดำเนินการนั้น หากตรวจพบหรือได้รับรายงานการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวซ้ำ หรือมีผู้ร้องเรียนการได้รับอันตรายจากการใช้ผลิตภัณฑ์ พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายเอกโอสถ รักเอียด)
นายอำเภอทุ่งเขาหลวง

ประกาศอำเภอทุ่งเขาหลวง
เรื่อง มาตรการการจำหน่ายยาในร้านขายของชำ/ตลาดนัด

พระราชบัญญัติยา พ.ศ.๒๕๑๐ กำหนดให้มีการควบคุมการจำหน่ายยา โดยผู้ประกอบการร้านขายของชำ ร้านขายส่งสินค้าทั่วไป สามารถจำหน่ายยาได้เฉพาะประเภทยาสามัญประจำบ้านเท่านั้น พร้อมทั้ง มีการควบคุมการโฆษณาให้อยู่ในกรอบตามประเภทของผลิตภัณฑ์สุขภาพ ไม่โอ้อวดเกินจริง เพื่อโน้มน้าวให้ผู้บริโภคหลงเชื่อหรือเข้าใจผิด แต่จากการสำรวจข้อมูลในอำเภอทุ่งเขาหลวง ยังคงพบมีการจำหน่ายยาเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ทั้งในร้านขายของชำ รถเร่ขายยา รถส่งสินค้าในชุมชน และมีการสำรองยาในบ้านเรือนประชาชนเพื่อใช้เองและจำหน่าย ส่งผลให้มีการใช้ยาไม่ถูกต้อง เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย มีผู้เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลอย่างต่อเนื่อง อำเภอทุ่งเขาหลวงได้จัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขและอาหารปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำชุมชน อสม. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐต่างๆ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อเฝ้าระวังความปลอดภัยในการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพให้กับประชาชนอำเภอทุ่งเขาหลวง

ดังนั้น หากท่านนำผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัยมาจำหน่ายในชุมชน จำหน่ายยาในร้านขายของชำเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด โฆษณาอาหาร ยา เครื่องสำอางเกินจริง อำเภอทุ่งเขาหลวง จึงขอความร่วมมือให้ระงับการดำเนินการนั้น โดยศูนย์รับเรื่องร้องเรียนและตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพที่อยู่ในโรงพยาบาล และ รพ.สต.ทุกแห่ง จะคอยดูแล ตรวจสอบเฝ้าระวังและดำเนินการตามกฎหมายของชุมชนในเบื้องต้น พร้อมทั้งให้เวลาในการจัดการให้ถูกต้อง หากยังได้รับรายงาน หรือมีผู้ร้องเรียนการได้รับอันตรายจากการใช้ผลิตภัณฑ์ หรือตรวจพบการดำเนินการลักษณะดังกล่าว เครือข่ายชุมชนจะพิจารณาส่งเรื่องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอหรือจังหวัด ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป โดยจากการทำประชาคมทั้ง ๕ ตำบล ในอำเภอทุ่งเขาหลวง ได้ข้อสรุปปฏิบัติการจำหน่ายยาในร้านขายของชำ ดังนี้

1. ห้ามร้านขายของชำนำยาอันตรายที่กฎหมายกำหนดมาขาย ขายได้เฉพาะยาสามัญประจำบ้าน
2. ไม่ให้จำหน่ายยาปฏิชีวนะ ยาชุด ยาแก้ปวดกลุ่มเอ็นเสด (ทัมใจ บวดหาย ปือก เทียแคม ดีไวท์)
3. ทีมคณะกรรมการร่วมกับเจ้าหน้าที่ออกตรวจให้คำแนะนำกับร้านค้าอย่างสม่ำเสมอ ๓ เดือน/ครั้ง
- ๔ จัดทำป้ายรับรอง “ร้านขายของชำปลอดยาชุดและยาปฏิชีวนะ” มอบให้ร้านค้าที่ดำเนินการอย่างถูกต้อง
- ๕ มีบหลงโทษต่อร้านค้า หากมีการฝ่าฝืน

ครั้งที่ ๑ ให้คณะกรรมการระดับหมู่บ้านเก็บยาที่ห้ามขายมอบให้คณะกรรมการระดับอำเภอ

ครั้งที่ ๒ แจ้งให้คณะกรรมการระดับอำเภอดำเนินการตามกฎหมาย

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายเอกโอสถ รักเอียด)
นายอำเภอทุ่งเขาหลวง

กำหนดบทบาทของภาคีเครือข่ายระดับชุมชนในการแก้ไขปัญหาการใช้ยาในชุมชน

ภาคีเครือข่าย	บทบาทหน้าที่
ผู้นำชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นศูนย์กลางในการตรวจสอบรถเร่ขายยาในหมู่บ้าน 2. รับแจ้งโฆษณาอวดอ้างการโฆษณาสรรพคุณยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพเกินจริง 3. ประกาศให้ความรู้ทางหอกระจายข่าว ห้ามซื้อยาจากรถเร่ ธรณรงค์ให้ทั้งร้านค้าคนในชุมชนในหมู่บ้าน ไม่ซื้อยาจากรถเร่ 4. กำหนด เป็นประธานกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคระดับตำบล 5. ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคระดับหมู่บ้าน
ผู้ประกอบการร้านขายของชำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่จำหน่ายยาอันตราย ยาปฏิชีวนะ ยาแก้ปวดกลุ่มเอ็นเสด ยาชุด
อสม.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมเป็นทีมคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคระดับหมู่บ้าน
คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคระดับหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทีมคณะกรรมการระดับตำบล/ระดับหมู่บ้าน ตรวจสอบ เผ่าระวัง ตักเตือนรถเร่ขายยาที่ฝ่าฝืนเข้ามา 2. จัดทำทะเบียนรถเร่ขายยาทุกคันที่เข้ามาในชุมชน 3. ทีมคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับเจ้าหน้าที่ออกตรวจให้คำแนะนำกับร้านค้าอย่างสม่ำเสมอ 3 เดือน/ครั้ง

3. โครงการการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2563

โครงการนี้ดำเนินการร่วมกัน ใน 6 พื้นที่ คือ อ.ทุ่งเขาหลวง จ.ร้อยเอ็ด อ.ปทุมราชวงศา จ.อำนาจเจริญ อ.เสนางคนิคม จ.อำนาจเจริญ อ.ขุขันธ์ จ.ศรีสะเกษ อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ อ.วาริชภูมิ จ.สกลนคร โดยมีการดำเนินกิจกรรม 5 กิจกรรม คือ 1. การเผ่าระวังความปลอดภัยด้านยาในหน่วยบริการสุขภาพ 2. การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล 3. การเผ่าระวังความปลอดภัยด้านยาเชิงรุกในชุมชน 4. การส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในภาคเอกชน 5. การสร้างความรอบรู้ด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลของประชาชน โดยมีผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน

โดยวัตถุประสงค์ของโครงการ คือเพื่อศึกษาสถานการณ์และหาแนวทางพัฒนาระบบเชื่อมต่อการเผ่าระวังความปลอดภัยด้านยาในชุมชนและหน่วยบริการส่งต่อไปสู่การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Community Participation)

การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ยาไม่สมเหตุผลในชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายที่มีพลังเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนนั้นสามารถสร้างกลไกในการเฝ้าระวัง ร่วมกันตรวจสอบ กำหนดมาตรการทางสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่สมเหตุผลโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยอำเภอทุ่งเขาหลวง ดำเนินการในส่วน Community Participation ดังนี้

การสร้างเครือข่าย โดยเริ่มจากการนำข้อมูลจากสถานการณ์และปัญหาข้อมูลจากการเฝ้าระวัง และสำรวจข้อมูลด้านยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่เหมาะสมในระดับชุมชน หรือ Active Community Based Surveillance ซึ่งเป็นปัญหาการได้รับผลกระทบจากการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้เครือข่ายเกิดความรับรู้ เข้าใจ ตระหนักถึงปัญหาที่อยู่ใกล้ตัว

การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย

พัฒนาแกนนำ RDU ประจำหมู่บ้าน โดยมีการพัฒนาศักยภาพในหัวข้อ ดังนี้

ซึ่งดำเนินการอบรมในพื้นที่ ตำบลมะบ้ำ และตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง

- สามโรคที่ไม่ต้องใช้ยาปฏิชีวนะ
- อันตรายจากการใช้ยาสเตียรอยด์
- ผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยง
- แนวทางการทำงานเป็นเครือข่ายระดับตำบล การตรวจร้านชำ
- การประเมินความรู้ด้านการใช้ยา

พัฒนาแกนนำ RDU ประจำครอบครัว เพื่อให้สามารถดูแลการใช้ยาของผู้ป่วยในพื้นที่ได้ ซึ่งดำเนินการอบรมในพื้นที่ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง

- การสำรวจยาในครัวเรือน
- การให้ความรู้การเก็บรักษายา
- การให้ความรู้ ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มีผลต่อโรคประจำตัว

4. ดำเนินโครงการศึกษาสถานการณ์และสร้างความรอบรู้ในการใช้ยาในฟาร์มปศุสัตว์และการเกษตร จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2563 – 2564

โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้ยาปฏิชีวนะ และช่องทางการกระจายยาปฏิชีวนะในพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด และศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพปัญหาและสถานการณ์การใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เพื่อหาแนวทางกำกับดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์อย่างสมเหตุสมผลร่วมกับเครือข่ายเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการส่งเสริมให้มีการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสมในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ต่อไป

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จำนวน 32 ราย เกษตรกรเป็นเจ้าของฟาร์มเอง จำนวน 30 แห่ง และเป็นฟาร์มพันธะสัญญา 2 แห่ง เป็นฟาร์มที่ใช้ยาปฏิชีวนะร้อยละ 93.8 และฟาร์มไม่พบการใช้ยาปฏิชีวนะร้อยละ 6.3 โดยเกษตรกรสามารถเข้าถึงยาปฏิชีวนะได้จากร้านขายสินค้าการเกษตรร้อยละ 56.3 อินเทอร์เน็ตร้อยละ 21.9 ร้านขายยาสัตว์ ร้อยละ 15.6 ร้านขายของชำร้อยละ 3.1 และร้านขายยาแผนปัจจุบันร้อยละ 3.1

ยาปฏิชีวนะที่ใช้มากที่สุด คือ Enrofloxacin ในฟาร์มสุกรร้อยละ 71 Erythromycin ผสม Vitamin B12 ในฟาร์มไก่/เป็ด/นก ร้อยละ 42 และมีการใช้ยาปฏิชีวนะอื่น ๆ เช่น Union Sulfa, Amoxycillin, Chloramphenicol, Tetracycline, Amoxycillin + Colistin , Gentamycin ฯลฯ

ผลสำรวจการจำหน่ายยาในร้านจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรในเขตอำเภอทุ่งเขาหลวง 5 แห่ง พบว่ามีการจำหน่ายยา 4 แห่ง พบยา 38 รายการ เป็นยาที่ไม่มีทะเบียนยาร้อยละ 47 ซึ่งรายการยาที่มีจำหน่ายมากที่สุด คือยาที่ไม่ระบุชื่อยาแต่ระบุสรรพคุณเป็นยาปฏิชีวนะร้อยละ 36.8 รองลงมาคือยาปฏิชีวนะชนิดยาเดี่ยวร้อยละ 26.3 ซึ่งเกษตรกรยังไม่มีความเข้าใจในการใช้ยาปฏิชีวนะ การร่วมมือกันในทุกภาคส่วนจะส่งผลให้เกิดแนวทางแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายยาปฏิชีวนะในฟาร์มปศุสัตว์ได้

โดยในปี 2564 – 2565 โครงการนี้ได้ดำเนินการขยายไปในพื้นที่อีก 4 อำเภอในจังหวัดร้อยเอ็ด คือ อ.เมือง อ.สุวรรณภูมิ อ.ศรีสมเด็จ และ อ.เมยวดี โดยมีความคาดหวังที่จะทำให้เกิดนโยบายการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผลในการเลี้ยงสัตว์ ให้เกิดเป็นนโยบายระดับจังหวัดร้อยเอ็ด

จากบทเรียนการดำเนินโครงการ RDU Community ในหลายโครงการที่ผ่านมา ทำให้เกิดบทเรียนในการทำงาน ดังนี้

ตั้งเป้าหมาย เป้าหมายของการแก้ไขปัญหาความปลอดภัยของประชาชนในการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ คงไม่ได้อยู่ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขต้องเข้าไปช่วยตามเก็บเคส เข้าไปแก้ไขปัญหาทีละเรื่อง ทีละประเด็นแน่ๆ ประชาชนหรือผู้บริโภคนี้จะต้องเป็น Smart Consumer อ่านฉลากเป็น รู้จักเครื่องหมายเลขทะเบียน สัญลักษณ์ต่างๆ รวมถึงรู้เท่าทันโฆษณา รวมถึงเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ เฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขคงไม่เพียงพอต่อการต่อสู้กับปัญหา ต้องมีเครือข่ายทั้งในส่วนราชการและส่วนของภาคประชาชน

วางแผนการทำงาน การจะทำงานอะไรให้ได้เป้าหมาย ต้องมีการวางแผน วางเป็นระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว ที่สำคัญวางไว้แล้วก็ต้องทำตามให้ได้

ความกลมกลืนในทุก ๆ งาน สิ่งนี้สำคัญที่สุดเลย การเป็นเภสัชกรโรงพยาบาลชุมชนต้องสามารถบูรณาการทั้งงานคลินิก งานความปลอดภัยด้านยา งาน HA งานคุ้มครองผู้บริโภค งานเภสัชกรรมปฐมภูมิ ให้มันดำเนินงานไปด้วยกันอย่างกลมกลืนและสอดคล้องกันได้

ถอดบทเรียนการทำงานอยู่เสมอ งานแต่ละโปรเจกที่เราทำเสร็จ ให้ถอดบทเรียนทุกครั้ง เพื่อให้เราจะได้รู้ว่าเราทำอะไรสำเร็จแล้ว ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จคืออะไร ส่วนสิ่งที่ยังไม่สำเร็จเพราะสาเหตุอะไรบ้าง เพื่อที่เราจะได้นำประสบการณ์ไปปรับใช้ในการทำงานครั้งต่อไป รวมถึงการขยายเครือข่ายไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ก็จำเป็นต้องใช้การถอดบทเรียนออกไปนี่ละ

อย่าจำกัดศักยภาพตัวเอง อย่าคิดว่าเราเป็นเพียงเภสัชกรโรงพยาบาลชุมชน แล้วจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้ สิ่งต่าง ๆ ที่เราเห็นว่าจะส่งผลต่อความปลอดภัยของประชาชน อย่าคิดเพียงว่า เราอยู่ในชนบทจะแก้ปัญหาเชิงระบบไม่ได้ ยาที่เป็นปัญหาในพื้นที่ พยายามรวบรวมข้อมูลส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา เพื่อเป็นการผลักดันในหลาย ๆ ทางให้เกิดการแก้ไขอย่างเป็นระบบมากขึ้น

การมีกัลยาณมิตรที่ดี กัลยาณมิตรเป็นสิ่งที่คอยหล่อเลี้ยงจิตใจ และมอบกำลังใจ แนวทางดี ๆ ในวันที่เราท้อถอย เหนื่อยล้ากับปัญหาและอุปสรรค งานคุ้มครองผู้บริโภคเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย ความซับซ้อนในรูปแบบของปัญหาแต่ละอย่าง เราคิดเพียงคนเดียวไม่สามารถแก้ไขได้แน่ ๆ การมีกัลยาณมิตรที่ปรึกษาที่ดีเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง

การพัฒนาศักยภาพตัวเองอยู่เสมอ จะทำให้เราเป็นคนกระตือรือร้น มีมุมมอง และทัศนคติที่ดีในการทำงาน การทำงานคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อลดความเสี่ยง เพิ่มความปลอดภัยจากการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชน เป็นสิ่งที่เป็นบทบาทที่สำคัญของเภสัชกร การโฟกัสกับเป้าหมาย แล้วใช้ทั้งพลังกาย พลังใจ พลังสมอง มุ่งมั่นในการจัดการปัญหา สร้างระบบรองรับการทำงานขึ้นมาให้ได้ ความปลอดภัยต่อการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชน เป็นสิ่งที่เรา เภสัชกร ผู้เชี่ยวชาญด้านยา ต้องสร้างขึ้นมาให้ได้ ขอเหล่าพี่น้องจงช่วยกันสร้างมันให้เกิดขึ้นทั่วทั้งแผ่นดินเมืองไทย

